

XIX TAVALINE PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine Tr18 ,6-9).

Lugemine Saalomoni tarkuseraamatust:

See öö, mil lapsukesed hukka saadeti, kuid üks neist pääses, oli meie isadele ette kuulutatud, et nad oleksid julged ja teaksid seda, mis neile oli töötatud. Aga rahvas ootas ju õigete pääsemist ja vaenlaste hukku, sest millega sa vaenlast karistasid, sellesamaga ülendasid sa meid, keda sa oled kutsunud. Heade pühad lapsed töid salaja oma ohvrid ja määrasid jumaliku seadusega üksmeelselt kindlaks, et pühad peavad jagama ühtmoodi nii hüvesid kui ohte, kui nad juba kord isade kiituselaule on laulnud.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps33 , 1.12 18-19 20.22 R:12)

R: Õnnis on rahvas, kelle Jumal on ära valinud.

Hõisake Issandas, teie õiged,
vagadel on kohane laulda kiituselaulu.
Õnnis on rahvas, kelle Jumal on Issand,
rahvus, kelle tema on endale pärisosaks valinud.

R:

Vaata, Issanda silm on kõigi nende üle,
kes teda kardavad ja ootavad tema heldust,
et ta vabastaks nende hinge surma küüsis
ja hoiaks nad elus näljaajal.

R:

Meie hing loodab Issanda peale,
tema on meie kilp ja abimees.
Olgu sinu halastus, Issand, meie üle,
sest me ootame sind pikisilmi.

R:

(Teine lugemine He11 ,1-2. 8-19 lüh. <<<11,1-2.8-12)

Lugemine kirjast Heebrealastele:

Usk on kindel usaldus selle vastu, mida loodetakse. Veendumus selles, mida ei nähta. Ja usu pärast jäi Aabraham kuulekaks, kui teda kutsuti minema sinna maale, mille ta pidi pärisosaks saama. Ja ta läks teele, ilma et ta oleks teadnud, kuhu ta läheb. Usu pärast asus ta elama töötatud maale, otsekui võõrale maale. Seal elas ta telkides ühes Iisaki ja Jaakobiga, kes olid sama töötuse kaaspärijad. Sest ta ootas tugevate alusmüüridega linna, mille ehituse meister ja ehitaja on Jumal. Usu läbi sai Saara väe suguvõsa rajamiseks, hoolimata oma kõrgest east, sest ta pidas ustavaks teda, kes ta oli töötuse andnud. Sellepärast sündiski ühestainsast, pealgi raugenud jõuga, mehest palju - nii palju nagu tähti taevas, äralugematul hulgal nagu liiva mere ääres. Ometi surid nad kõik, ilma et töötused oleksid

täide läinud. Nad nägid ja tervitasid neid töotusi üksnes kaugelt ning tunnistasid end olevat maa peal "võõrad ja majalised". Kuid kes nii räägivad, annavad mõista, et nad otsivad kodumaad suure hoolega. Kui neil oleks olnud meeles see maa, kust nad teele läksid, siis oli neil küllalt aega selleks, et tagasi pöörduda. Aga nüüd ihkavad nad paremat, see on taevast kodumaad. Sellepärast pole Jumalal häbi lasta end hüüda nende Jumalaks, sest tema on nende linna valmistanud. Usu pärast on Aabraham, siis kui teda proovile pandi, viinud ohverdada lisaki - oma ainusündinu, kellest oli töötatud. Kelle kohta oli öeldud: "Sinu sugu saab lisakist alguse". Oli tal ju kindel lootus selle peale, et Jumal võib tema poja ka surnuist üles äratada. Sellepärast ta saigi lisaki tagasi, ning see on ettetähenduseks.
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Lk 21,36)

Halleluuja. Olge alati valvel ja palvetage,
et te võiksite astuda inimese Poja ette. Halleluuja.

(Evangeelium Lk12 ,32-48)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Jeesus ütles oma jüngritele: "Ära karda, sa väikene karjake, sinu Isa annab kuningriigi hea meelega sinu kätte. Müüge ära, mis teil on, ja andke see almusteks. Tehke endale kukrud, mis ei kulu, ja muretsege endale taevane varandus, mis ei kahane - mida varas ei leia ega koi ei riku. Sest kus on teie aare, seal on ka teie süda. Teie niuded olgu võõratatud ja teie lambid põlegu. Olge inimeste sarnased, kes ootavad oma isandat pulmapeolt koju, et kui ta tulles koputab, võiksid nad talle kohe avada. Õndsad on need sulased, keda isand tulles valvamas leiab. Tõesti ma ütlen teile: ta võõtab ennast, paneb nad lauda istuma ning tuleb ja teenib neid. Ja tulgu ta teisel või kolmandal öövalvekorral - kui ta leiab nad valvamas, siis õndsad on need sulased. Mõtelge sellele: kui peremees teaks, missugusel tunnil varas tuleb, siis ta ei laseks oma kotta sisse murda. Olge siis teiegi valmis, sest inimese Poeg tuleb tunnil, mil te ei oska arvata."

Aga Peetrus ütles: "Issand, kas sa räägid seda mõistujuttu meile või kõikidele?" Ja Issand ütles: "Kes on siis ustav ja mõistlik majapidaja, kelle isand paneb andma oma pererahvale õigel ajal kõike, mis neil eluks vaja? Õnnis on sulane, kelle isand tulles leiab tööd tegemas. Tõesti ma ütlen teile, ta paneb tema valitsejaks kõige oma vara üle. Aga kui see sulane mõtleb oma südames: "Mu isand jääb kauaks ära," ja hakkab peksma sulaspõisse ja teenijatüdrukuid; kui ta sööb ja joob pidutsedes ning purjutab. Siis tuleb selle sulase isand päeval, mil ta ei oota, ja tunnil, mida ta ei tea, ning laseb ta tükkideks raiuda ja määrab ta uskumatute sekka. See sulane, kes teadis oma isanda tahtmist, kuid ei valmistanud ennast ega teinud oma isanda tahtmise järgi, saab palju hoope. Kes aga oma isanda tahtmist ei teadnud, kuid tegi mis karistust väärt, see saab vähe hoope. Igaühelt, kellele on palju antud, sellelt nõutakse palju tagasi, ja kelle hoolde on palju usaldatud, selle käest nõutakse veel rohkem."

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, juba vanas Kreekas oli teatri sümboliks kaks maski - naerev ja nuttev, sest

teatris mängitakse nii lõbusaid kui kurbi etendusi, milles kõiki tundeid esitatakse kontsentreeritult, lühikese aja jooksul. Elu ise kulgeb aeglasemalt kui teatritükk ja maskid sulavad ühte. Inimene naerab ja nutab üksnes harva. Peale selle on inimene sunnitud kandma sageli oma näol naerivat maski, kui seespidi tema süda nutab; vahel avaldub tüdimus ja valu musta huumorina - anekdootidena, mis naeravad kurva ja julma üle, et püüda neid neutraliseerida.

Mis ootab aga inimest tema elutee lõpus, selleks ei ole keegi liiga hästi ette valmistatud. Kas me Jumala kohtu ees saame rõõmuga naerda või kibedasti nutta, seda ei oska ükski inimene kindlusega ette öelda. Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, kujutagem ette: te töötate oma firmas osakonnajuhatajana, ning äkki tuleb teie juurde firma omanik, kes otsustab kogu ettevõtte juhtimise ajutiselt teie kätte usaldada. Ise läheb ta aga välismaale, näiteks uusi turgusid otsima või uusi filiaale looma. Ühest küljest on tegemist ju edutamise, mille üle võiks rõõmu tunda. Vastne juht saab nüüd näidata, mida ta suudab, võib kõik oma talendid mängu panna - kuid mida kõrgemalt lennata, seda valusam on sealt kukkuda. Umbes nii võiks tänases evangeeliumis kirjeldatu meie maailma üle kanda.

Kuid evangeeliumis väärib suurimat tähelepanu tähedamissõna lõpp: "Aga kui see sulane mõtleb oma südames: "Mu isand jääb kauaks ära," ja hakkab peksma sulaspoisse ja teenijatüdrukuid; kui ta sööb ja joob pidutsedes ning purjutab. Siis tuleb selle sulase isand päeval, mil ta ei oota ja tunnil, mida ta ei tea, ning laseb ta tükkideks raiuda ja määrab ta uskumatute sekka". Kreekakeelne "dichotomései auto kai to méros" tähendab küll otseses tõlkes "teda tükkideks raiuma", kuid selle fraseoloogiline tähendus on pigem "rängalt karistama". (Võrdlusena eesti keeles: "nahka üle kõrvade tõmbama" ei tähenda kellegi eriti piinarikkal moel hukkamist, vaid lihtsalt "tüssama, petma".) Niisamuti võib sõna "apistón" tõlkida nii uskumatuteks kui ka ebausaldusväärseteks, kelle sekka siis rängalt karistatu või tükkideks raiutu pidi arvatama. Igal juhul on piiblitõlkijad paljudes keeltes pidanud vajalikuks valida tõlkeks sõnasõnaline jõhker kujund tükkideks raiumisest.

Võibolla on evangeeliumis kasutatud fraseoloogilise väljendi otsene sõnastus siiski tähenduslik, sest see rõhutab: kui keegi on võtnud vastutuse, kuid ei võta seda tõsiselt, siis Jumala ees ootab teda reaalne karistus, mille tagajärgi pole enam võimalik heastada. Poliitikud ja tippmanagerid ütlevad ju tihti pidulikult, et nemad võtavad vastutuse - parimal juhul aga astuvad nad pärast raisatud miljoneid või minnalaskmiste tagajärjel tekkinud ohvriterohket õnnetust oma ametikohalt tagasi ja hakkavad saama kõrget riigipensiooni; tippmanagerid saavad küll ehk oma soojast kohast lahti, kuid hüvituseks hunniku raha, nii et võivad mõnusasti oma elupäevi lõpuni veeretada ja kirjutada memuaare, milles saab toimunut oma suva järgi ilustada. Rahvas unustab peagi nende kuriteod, sest uued skandaalid tulevad üha peale.

Jumal aga ei unusta midagi. Tema ilmutus tunnistab, et ülevaataja, kes ülbeks läks, saab raske karistuse, mis hõlmab nii tema elutööd, head nime, tema hetkelist heaolu kui ka tulevikuväljavaadet. Looja ei paku mingeid hüvitisi ega "kuldseid käepigistusi", ei personaalpensiooni ega võimalust kirjutada ennastülistavaid memuaare.

Kas saab aga Jumal olla igavesti halastamatu? Seda me ei tea, kuid füüsika seadused mõjuvad siin maailmas küll inimesele halastamatult. Näiteks kui uudisklippides näidatakse kalleid sportautosid,

mis liiga suure kiiruse pärast on teelt välja paiskunud, siis võime näha, kuidas isegi üliturvaliseks ehitatud masinast on järel vaid metalliräbalad, ja võib aimata, et juht seal sees on sõna otseses mõttes tükkideks raiutud. Jumal on loonud ka need füüsikaseadused, millel on fataalne mõju.

Igaühelt, kellele on palju antud, sellelt nõutakse palju tagasi, ja kelle hoolde on palju usaldatud, selle käest nõutakse veel rohkem. Nii lihtne on ju midagi lubada, palju lihtsam kui lubadust pidada, ning Jumala ilmutus õpetab meile siinkohal midagi väga loogilist: "Olge siis teiegi valmis, sest inimese Poeg tuleb tunnil, mil te ei oska arvata." Ärge võtke endale suuremat vastutust kui suudate kanda, ärge olge karjeristid, kes näevad ainult võimalusi ametiredelil tõusta, kuid hindavad üle oma võimeid saavutatud positsioonil edukalt toimida. Kunagi nõutakse aru kõigest, mis inimene oma elus on teinud. Sellele mõeldes on õõvastav näha valimised võitnud parteisid pidutsemas, nagu oleks nad loteriivõidu saanud.

Armsad õed ja vennad, meie ei ole iseend ja maailma loonud, ja meie elu saab olla vaid prooviaeg. Meie jaoks tundub ebaõiglane, et kedagi, kes oma isanda tahtmist ei teadnud, üldse karistatakse. Arvatavasti tahetakse aga sellega meid lihtsalt hoiatada, et kui keegi puudutab pliidirauda, teadmata et see on tuline, siis saab ta ikka kõrvetada. Niisugused valusad kogemused on mõeldud õppetunnina, mis kaitsevad meid tihti veel valusamate eest.

Jeesus ütleb: Ära karda, sa väikene karjake, sinu Isa annab kuningriigi hea meelega sinu kätte. See tähendab, et Jumala ees peaksime ikka tagasihoidlikeks jääma, sest ettevaatlik, oma võimete ja vastutusega arvestav vaimne hoiak aitab meid juba selleski maailmas. Amen.